

Ksenija Filipič Jeras

Vključenost tujih študentov na študijski izmenjavi v programe športa na nekaterih članicah Univerze v Ljubljani

Izvleček

Erasmus+ študentom omogoča, da del študijskih obveznosti opravijo na partnerskih univerzah v tujini. Na ljubljanski univerzi je bilo v 1. semestru (2019/20) 1527 tujih študentov. Večina članic Univerze v Ljubljani (UL) in Center za obštudijske dejavnosti (COD) študentom omogočajo različne oblike športnih aktivnosti, ki naj bi pripomogle k bolj zdravemu življenjskemu slogu. V prispevku smo na podlagi kvalitativnih in kvantitativnih metod na nekaj članicah in COD ugotavljali, ali se prihajajoči tuji študentje vključujejo v omejene programe. Na podlagi podatkov vpisa in obiska v 1. semestru študijskega leta 2019/20 na EF, FF, MF, EF, FKKT in COD smo ugotovili, da se število vključenih tujih študentov na teh članicah bistveno razlikuje. Največ tujih študentov (50 %) je vključenih na EF, sledi MF. Na FE in FKKT, kjer izvajajo le ECTS predmet, se tuji študentje temu predmetu ne morejo priključiti. COD vsem študentom UL – tudi tujim – ponuja 13 športnih programov dnevne rekreacije. Izvajajo še obštudijski ECTS predmet (kot priloga k diplomu), ki nima vključenih tujih študentov.

Ključne besede: Erasmus+, tuji študentje, športni programi.

Foto: Ksenija Filipič Jeras

Inclusion of foreign students in study exchange programmes into sports programmes at some University of Ljubljana member institutions

Abstract

Erasmus + allows students to complete part of their study obligations at partner universities abroad. There were 1527 foreign students at the University of Ljubljana in the 1st semester (2019/20). Most members of the University of Ljubljana (UL) and the Center for Extracurricular Activities (COD) provide students with various forms of sporting activities that are intended to promote a healthier lifestyle. In the paper, based on qualitative and quantitative methods on several member states and COD, we determined whether incoming foreign students are enrolled in the mentioned programs. On the basis of enrollment and attendance data for the 1st semester of the 2019/20 academic year, EF, FF, MF, EF, FKKT and COD found that the number of enrolled foreign students differs significantly from these members. Most foreign students (50%) included on EF, followed by MF. At FE and FKKT, where they only take ECTS course, foreign students cannot join this course. COD offers 13 daily recreational sports programs to all UL students, including foreign ones. They also take extracurricular ECTS course (as a diploma supplement), which does not include foreign students.

Key words: Erasmus+, foreign students, sports programmes.

■ Uvod

Programi športa na katerikoli fakulteti ali univerzi in s tem tudi na ljubljanski univerzi lahko prispevajo k povečanju kakovosti izobraževalnih procesov. Dobri programi in pestra ponudba so za domače in tuje študente dodana vrednost, šport jih povezuje in spodbuja k sodelovanju. Promocija športnih programov za vse študente, tudi tuje, bi morala poleg ozaveščanja in spodbujanja k zdravemu življenjskemu slogu poudarjati pomembno vlogo športa pri spodbujanju socialne vključenosti in enakih možnosti. S pomočjo športa lahko študentje na izmenjavi razvijajo medkulturne kompetence in izboljšujejo znanje tujega jezika. Telovadnica predstavlja učno okolje, kjer tuji in domači študentje lažje navezujejo stike, izboljšujejo komunikacijo in interakcijo s posamezniki iz različnih kultur. Šport v svojem bistvu omogoča razvijanje večine veščin, ki naj bi jih udeleženci programov Erasmus+ razvijali in krepili.

Nekateri avtorji navajajo, da kar 70 % študentske populacije ni vključene v redne športne aktivnosti in ne dosega priporočenih standardov glede gibalne aktivnosti (Haase, Steptoe, Sallis in Wardle, 2004). So rizična populacija, ki se že v času študija (Irwin, 2007) in kasneje zaradi sedečega načina življenja sooča s številnimi zdravstvenimi težavami (Roberts, Reeves in Ryrie, 2015). Tudi za slovensko študentsko populacijo lahko rečemo, da navkljub poznavanju dejavnikov tveganja ne poskrbijo dovolj za svoje zdravje (Štegne, Videmšek, Karpljuk in Videmšek, 2019). Ker odhod na študijsko izmenjavo pomeni polletno ali celoletno odsotnost od doma, spremembo okolja, jezikovne ovire itd. lahko to pomeni težavo pri ohranjanju zdravega življenjskega sloga študentske populacije, katerega pomemben del bi morala biti redna športna aktivnost.

V programe športa na članicah Univerze v Ljubljani (UL) in Centra za obštudijske dejavnosti (COD) se vključujejo tudi tuji študentje, ki so v okviru programa Erasmus+ na študijski izmenjavi na ljubljanski univerzi. Prihajajo iz vseh evropskih držav in ostalega sveta, kjer so programi športa za študentsko populacijo v okviru univerz različno organizirani. V članku želimo predstaviti, kakšne možnosti imajo prihajajoči tuji študentje za vključevanje v omenjene programe na nekaj članicah in Centru za obštudijske dejavnosti (COD) Univerze v Ljubljani in na podlagi podatkov vpisa in obiska v 1. semestru študijskega leta

2019/20 ugotoviti, ali se vključujejo v športne programe, ki se izvajajo.

Programi mobilnosti za študente se razvijajo že več kot 30 let

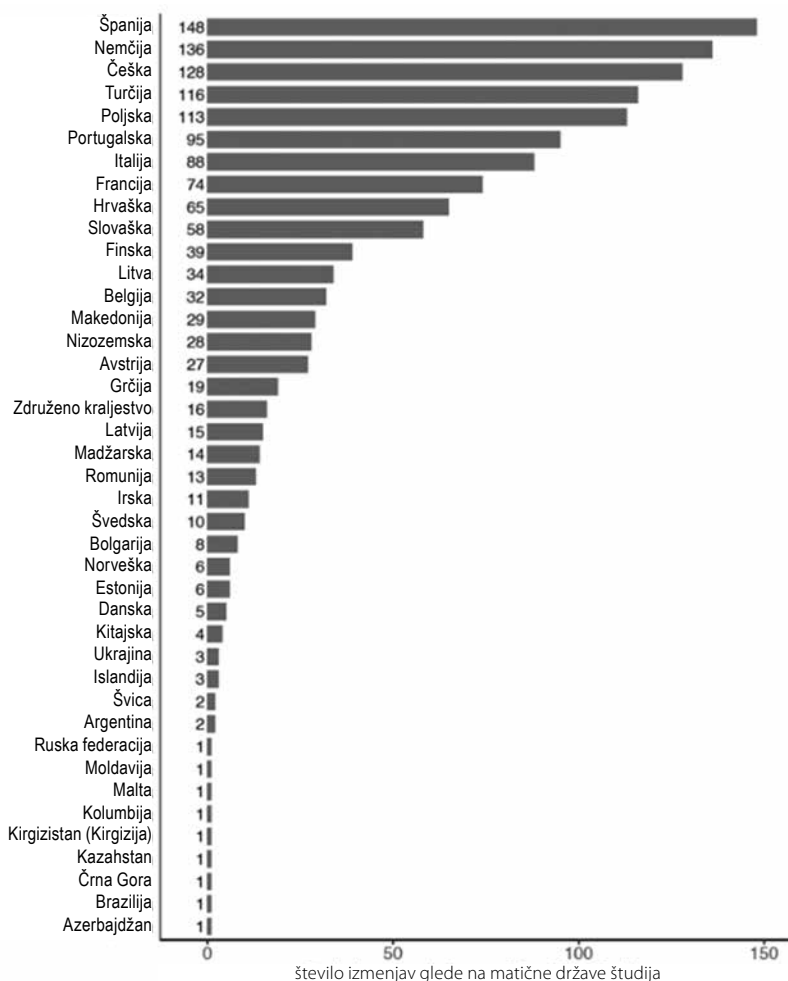
Program za mobilnost študentov Erasmus (okrajšava za angleško *European Region Action Scheme for the Mobility of University Students*) je nastal v okviru leta 1987 izdelanega plana Evropske skupnosti za mobilnost ljudi v Evropi. Z uvedbo Erasmus programov je izobraževanje v Evropi postalo bolj mednarodno, nastale so spremembe pri kakovosti, primerljivosti in preglednosti. V prvem letu izvajanja je na študentsko izmenjavo odšlo 3.244 študentov iz 11 evropskih držav, do julija 2013 je bilo v Evropi prek programa Erasmus na izmenjavi več kot tri milijone študentov, v programu sodeluje več kot štiri tisoč visokošolskih zavodov iz triinšestdesetih držav (Klemenčič in Flander, 2013). Leta 2014 je bil uveden program Erasmus+, ki študentom omogoča, da del rednih študijskih obveznosti na kateri koli

stopnji študija namesto na matični instituciji opravijo na partnerski instituciji v tujini. Program je postal eden najuspešnejših programov Evropske unije (EU, 2017).

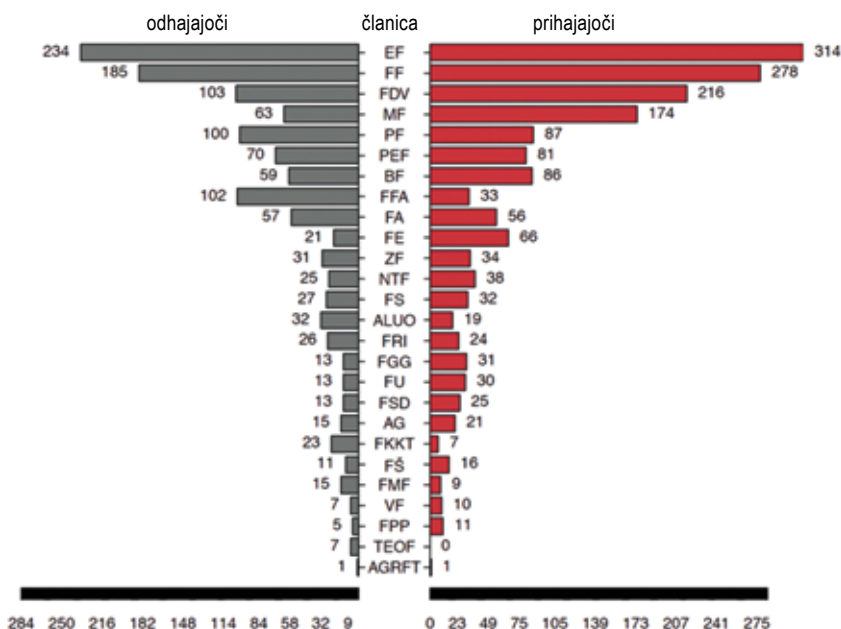
Programi mobilnosti na Univerzi v Ljubljani

Slovenija se je v program Erasmus vključila v letu 1999, v prvem letu je k nam prišlo dvanajst študentov, v letu 2017 jih je v programih vseh treh javnih univerz sodelovalo več kot 3.500 (GOV, 2019). Zadnji zbrani podatki kažejo (Kronegger, 2017), da se število vseh izmenjav na nivoju UL z leti povečuje. Število prihajajočih študentov iz tujine raste hitreje kot število naših študentov, ki v tujino odhajajo. Število tujih študentov je do 2015/16 naraslo na 1699, ženski je več (60 %) kot moških (40 %). Na UL je v tem obdobju prišlo največ študentov iz evropskih držav, a tudi iz ostalega sveta.

Slika 1 prikazuje, da študentje prihajajo iz vseh evropskih držav in tudi od drugod (Kitajci, Korejci, Brazilci ...). V študijskem letu

Slika 1. Matične države študija tujih študentov na UL v letu 2015 /16 (Kronegger, 2017).

Slika 2. Število odhajajočih in prihajajočih študentov na študijskih izmenjavah po članicah v študijskem letu 2015/16 (Kronegger, 2017).

2015/16 je največ tujih študentov prišlo iz Španije, Nemčije, Češke in Turčije.

Slika 2 prikazuje, da so v študijskem letu 2015/16 največ tujih študentov (prihajajoči) sprejeli na Ekonomski fakulteti (314), Filozofski fakulteti (278), Fakulteti za družbene vede (216) in Medicinski fakulteti (174).

■ Podatki o vključenosti tujih študentov na študijski izmenjavi v programe športa na nekaj članicah in centru za obštudijske dejavnosti COD UL

Ob koncu 1. semestra v študijskem letu 2019/20 smo na 5 članicah UL in COD pridobili podatke o vključenosti tujih študentov v njihove programe športa. Članice so bile izbrane na podlagi:

o Števila vseh vpisanih tujih študentov od višjega proti nižjemu: Ekonomska fakulteta (EF), Filozofska fakulteta (FF), Medicinska fakulteta (MF), Fakulteta za elektrotehniko (FE) in Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo (FKKT).

o Različnih oblik izvajanja športnih programov na članicah UL.

Podatki so bili zbrani s pregledom literature, z izvajalci programov športa na 5 članicah UL in COD pa je bil opravljen intervju.

Intervju je temeljil na dveh vprašanjih za članice UL (prva in druga alineja), dveh vprašanjih za COD (tretja in četrta alineja) in skupnem vprašanju (peta alineja):

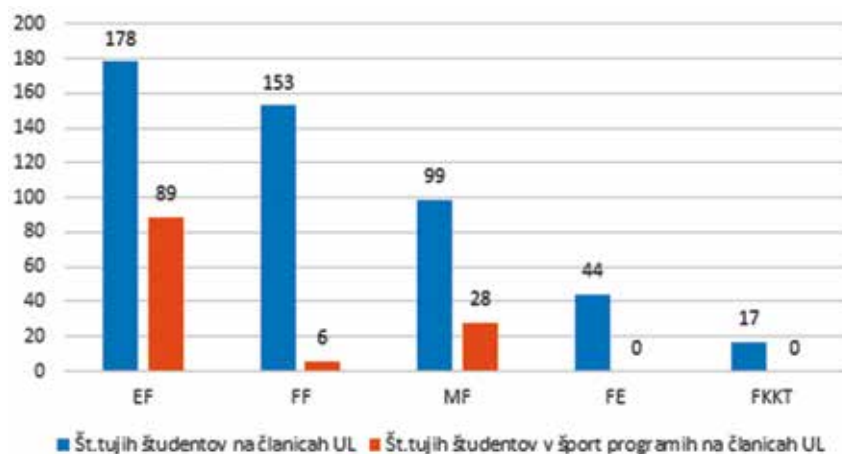
o Število tujih študentov na študijski izmenjavi (1. in 2. bolonjska stopnja) na fakulteti v 1. semestru študijskega leta 2019/20.

o Število tujih študentov na študijski izmenjavi na fakulteti v 1. semestru študijskega leta 2019/20.

Tabela 1

Število vseh tujih študentov na študijski izmenjavi na UL (1. semester 2019/20) in število prijav tujih študentov na programe Centra za obštudijsko dejavnost v 1. semestru študijskega leta 2019/20

Vsi UL 1. semester	COD 1. semester
1527	411

Slika 3. Število tujih študentov na članici in število tujih študentov, vpisanih v športne programe 2019/2020 – 1. semester.

ga leta 2019/20, vključenih v programe športa, ki jih izvajate.

o Število tujih študentov na študijski izmenjavi na UL v 1. semestru študijskega leta 2019/20.

o Število tujih študentov na študijski izmenjavi na UL v 1. semestru študijskega leta 2019/20, vključenih v programe športa, ki jih izvaja COD.

o Vaše pripombe.

Center za obštudijsko dejavnost (COD) UL

1527 tujih študentov na študijski izmenjavi na UL ima na voljo 13 programov dnevne rekreacije, na katere se lahko dnevno prijavljajo preko prijavnega sistema Centra za obštudijsko dejavnost UL. Izbrane dejavnosti se lahko udeležijo kadarkoli imajo čas in če je na voljo prosto mesto. Športne dejavnosti so brezplačne. Na COD ne vodi evidence prisotnosti po spolu in še ne razpolagajo s podatki kolikokrat in katerih vadb se je posamezen prijavljen študent udeležil. ECTS programi, ki jih COD prav tako izvaja, potekajo povezano 1. in 2. semester, zato so za tuje študente, ki so na izmenjavi le en semester, neprimerni (Rupert, osebna komunikacija, 2020).

Število 411 predvidoma ne odraža realnega števila vključenih tujih študentov v njihove programe. Posameznik se lahko prijavi večkrat, teoretično tudi vsak dan na vsaj en program, prijava je zabeležena kljub

mogoči neudeležbi. Ugotovimo lahko, da število 411 pomeni vsoto števila prijav neznanega števila tujih študentov, ki jih je zabeležil prijavi sistem COD. Realno število posameznikov, ki so se udeležili dnevne vadbe, bo znano ob koncu študijskega leta 2019/20.

Ekonomska fakulteta (EF), Filozofska fakulteta (FF), Medicinska fakulteta (MF), Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo (FKKT) in Fakulteta za elektro-tehniko (FE)

Rezultati kažejo, da je razen na EF udeležba tujih študentov v programih športa, ki jih izvajajo članice, nizka. EF ima vključenih 50 % tujih študentov, na fakulteti se trudijo, da jih ob prihodu dobro informirajo (Zovko, osebna komunikacija, 2020). Na FF so imeli v prejšnjem študijskem letu bistveno višjo prisotnost tujih študentov v svojih športnih programih, zato bodo ob koncu študijskega leta poiskali vzroke za letošnji slab obisk tujcev (Hribar, osebna komunikacija, 2020). Na obeh omenjenih fakultetah izvajajo po dve obliki športnih programov (EF: obvezna športna vzgoja, prosto izbirna športna vzgoja; FF: prosto izbirna športna vzgoja, ECTS predmet), kar domačim in tujim študentom omogoča pestro izbiro. Fakulteti tudi sicer med članicami UL dosežeta zelo visok delež športno aktivnih redno vpisanih domačih študentov na obeh stopnjah študija (Filipič, Jeras in Zovko, 2020.) Na MF, FE in FKKT izvajajo le po eno obliko programov. MF izvaja le prosto izbirno športno vzgojo, ki je tako kot na EF in FF za tuje študente morda najprimernejša. Prosto izbirna športna vzgoja študentom omogoča večjo prilagodljivost glede izbire programov in pogostosti obiska vadbe. Na FE in FKKT izvajajo le ECTS predmet. Ker predmet zahteva prisotnost v obeh semestrih študijskega leta, je to razlog, da se tuji študentje, ki so na študijski izmenjavi v največjem številu le en semester, ne morejo prijaviti v program (Mihevc in Jamnik, osebna komunikacija, 2020). Vsi intervjuvanci na članicah, ki imajo tuje študente v športnih programih, ugotavljajo, da se le ti vadbe udeležujejo manj redno kot domači študentje.

■ Sklepne misli

Prihajajoči Erasmus+ študenti se na študijski izmenjavi na UL soočijo z drugačnim sistemom organiziranosti športnih programov kot na univerzah, iz katerih prihajajo.

Na UL različne oblike športa v različnih kombinacijah samostojno izvaja večina članic: obvezna športna vzgoja, prosto izbirna športna vzgoja, splošno izbirni ECTS predmet (Filipič Jeras, 2019). Na UL deluje tudi Center za obštudijske dejavnosti (COD), ki izvaja dnevno rekreacijo in obštudijski ECTS predmet kot prilogo k diplomu (COD, 2020). Vseh naštetih oblik športa na članicah tuji študentje praviloma ne poznajo, saj na univerzah v Evropi programe športa izvajajo v športnih centrih za univerzitetni šport.

Tuji študentje nimajo povsem enakih možnosti za ukvarjanje s športom v času študijske izmenjave na UL. Najbolje za zdrav življenjski slog študentov poskrbijo na članicah, kjer izvajajo ali obvezno športno vzgojo ali prosto izbirno športno vzgojo ali obe v kombinaciji s programi dnevne rekreacije, ki jih izvaja COD. ECTS predmet zaradi svoje specifičnosti ni primeren za tuje študente. Informacije o možnostih vključevanja v programe športa na UL tuji študentje pridobijo razpršeno na članicah (uvodna srečanja, spletne strani, urniki ...) in COD UL (spletne strani, uvodna srečanja, propagandni material ...). Ker se nekateri programi in dejavnosti na članicah in COD podvajajo, to za tuje študente morda predstavlja oviro v razumevanju celotnega sistema in posledično oviro pri odločanju za udeležbo v športnih dejavnostih. Potrebno bi bilo bolj uskladiti informacijski sistem, ki bi prihajajočim Erasmus+ študentom na študijski izmenjavi omogočil pravočasne in transparentne informacije o možnosti vključevanja v različne programe športa na UL. S programi športa v vseh pojavnih oblikah, ki se izvajajo na UL, žal ne na vseh članicah, lahko povečamo privlačnost in prepoznavnost članic ter univerze.

■ Literatura

1. COD (2020). Center za obštudijske dejavnosti. Šport. Pridobljeno na spletu 3. 3. 2020 s https://www.uni-lj.si/obstudijske_dejavnosti/sport/.
2. Evropska komisija (2017). Novi podatki kažejo rekordno število udeležencev v programu Erasmus+. Pridobljeno 2. 3. 2020 s https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/IP_17_82.
3. Filipič Jeras, K.(2019). Primerjava modelov izvajanja programov športa na nekaterih članicah UL. *Univerzitetni šport*. 44–47.
4. Filipič, Jeras, K. in Zovko, V. (2020). Models of physical education at University of Ljubljana. V V.Stanković, T. Stojanović (ur). The Sixth International Scientific Conference „Anthro-

pological and Theoanthropological Aspects of Physical Activities from the Constantine the Great to Modern Times“. Leposavič: Fakultet za sport i fizičko vaspitanje. 31–39.

5. GOV (2019). Vlada Republike Slovenije. Na Erasmus v Slovenijo - Tuji študenti vidijo Slovenijo kot deželo priložnosti in navdiha. Pridobljeno 2. 3. 2020, s <https://www.gov.si/novice/2019-07-29-na-erasmus-v-slovenijo-tuji-studenti-vidijo-slovenijo-kot-dezelo-priloznosti-in-navdiha/>.
6. Haase, A., Steptoe, A., Sallis, J. F. in Wardle, J.(2004). Leisure-time physical activity in university students from 23 countries: Associations with health beliefs, risk awareness, and national economic development. *Preventive Medicine Volume* 39/1.
7. Irwin, J.D. (2007). The prevalence of physical activity maintenance in a sample of university students: a longitudinal study. *Journal of American College Health* 56, 37–41.
8. Klemenčič, M. in Flander, A. (2013). Evalvacija učinkov programa Erasmus na visoko šolstvo v Sloveniji. Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja. Pridobljeno 5. 3. 2020 s https://www.cmepius.si/wp-content/uploads/2014/02/Evalvacijska-studija-vpliva-na-visoko-solstvo_web.pdf.
9. Kronegger, L.(2017). Izmenjave študentov in zaposlenih Univerze v Ljubljani od 2012/13 do 2015/16. Avtomatsko generirano poročilo. Univerza v Ljubljani, 7–42.
10. Roberts, S., Reeves, M., Ryrle, A. (2015). The influence of physical activity, sport and exercise motives among UK-based university students. *Journal of Further and Higher Education* 39/4, 598–607.
11. Stegne, Š., Videmšek, M. in Karpljuk, D., Videmšek, D. (2019). Analiza življenjskega sloga študentov Univerze v Ljubljani v obdobju osnovnega šolanja in med študijem. *Šport* 67 (1/2), priloga Šport na univerzi, 236–243.

Spec. Ksenija Filipič Jeras, predavatelj
Goce Delčeva 64
1000 Ljubljana
Medicinska fakulteta UL
Vrazov trg 2
1000 Ljubljana
ksenija.filipic-jeras@mf.uni-lj.si